

การรับรู้ของเด็กที่มีต่อพฤติกรรมของตัวการ์ตูนชินจังในการ์ตูนทางโทรทัศน์ชุดชินจังจอมแก่น

นางสาว เบญจมาศ เบ็ญจพรกุลพงศ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน ภาควิชาการสื่อสารมวลชน

คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2544

ISBN 974-03-0889-9

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

120476978

CHILDREN'S PERCEPTION OF SHIN-CHAN'S BEHAVIOR IN THE TELEVISION ANIMATION SERIES

Miss Benjamas Benjapornkulpong

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts in Mass Communication

Department of Mass Communication

Faculty of Communication Arts

Chulalongkorn University

Academic Year 2001

ISBN 974-03-0889-9

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การรับรู้ของเด็กที่มีต่อพฤติกรรมของตัวการ์ตูนซินจังในการ์ตูนทาง
โทรทัศน์ชุด ซินจังจอมแก่น

โดย

นางสาว เบญจมาศ เบ็ญจพรกุลพงศ์

สาขาวิชา

การสื่อสารมวลชน

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ โอฟ้า วงศ์บ้านดู่

คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยรับนี้เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารธุรกิจ

..... คณบดีคณะนิเทศศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ จุมพล รอดคำดี)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ โอฟ้า วงศ์บ้านดู่)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ วิภา อุตมฉันท)

เบญจมาศ เบ็ญจพรกุลพงศ์ : การรับรู้ของเด็กที่มีต่อพฤติกรรมของตัวการ์ตูนชินจังในการ์ตูนทางโทรทัศน์ชุดชินจังจอมแก่น. (Children's Perception of Shin-chan's Behavior in the Television Animation Series) อ. ที่ปรึกษา : ผศ. โอฟาร์ วงศ์บ้านดู่, 207 หน้า. ISBN 974-03-0889-9.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะการแสดงพฤติกรรมของตัวการ์ตูนชินจังในการ์ตูนทางโทรทัศน์ชุดชินจังจอมแก่น และเพื่อศึกษาการรับรู้ จดจำ และตีความของเด็กที่มีต่อพฤติกรรมของตัวการ์ตูนชินจัง การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพที่ใช้การเก็บข้อมูลจากการวิเคราะห์เนื้อหาจากวิดีโอเทปและวิดีโอซีดีที่มีวางจำหน่ายและให้เข้าในปี พ.ศ. 2543รวมทั้งหมด 24 ม้วน รวมทั้งสิ้น 245 ตอน และใช้การจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อสอบถามการรับรู้ จดจำ และตีความในเรื่องการ์ตูนชินจังจอมแก่นกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเด็กก่อนวัยเรียนและเด็กวัยเรียนที่มาจากสถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัวที่แตกต่างกัน

ผลการวิจัยในด้านการวิเคราะห์เนื้อหาการ์ตูนชินจังจอมแก่น พบว่า พฤติกรรมของตัวการ์ตูนชินจังมีทั้งหมด 18 พฤติกรรม โดยพฤติกรรมที่พบส่วนใหญ่เป็นพฤติกรรมในด้านที่ไม่เหมาะสม พฤติกรรมที่พบมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ พฤติกรรมที่เกี่ยวกับการพูด เช่น พูดจาอวดดี เถียงผู้ใหญ่ พูดตำหนิผู้อื่น อันดับที่ 2 ได้แก่ พฤติกรรมดื้อรั้นซุกซน เอาแต่ใจตนเอง และอันดับที่ 3 ได้แก่ การแสดงพฤติกรรมทางด้านเพศ เช่น อวดอวัยวะเพศหรือกัณฑ์ต่อหน้าผู้อื่น เป็นต้น และผู้แต่งได้นำพฤติกรรมในด้านที่ไม่เหมาะสมเหล่านี้มาสร้างเป็นมุขตลกของการ์ตูน

สำหรับผลการวิจัยในด้านการวิเคราะห์การรับรู้ จดจำและตีความของเด็กพบว่า ตัวแปรทางด้านอายุและสถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัวมีผลต่อการเปิดรับและมีผลต่อการรับรู้ จดจำ และตีความเนื้อหาและพฤติกรรมของตัวการ์ตูนชินจัง โดยกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเด็กวัยเรียนที่มาจากสถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัวในระดับปานกลาง-สูงจะสามารถรับรู้และจดจำได้ในด้านตัวละครและพฤติกรรมของตัวการ์ตูนชินจังได้มากที่สุด พฤติกรรมของตัวการ์ตูนชินจังที่กลุ่มตัวอย่างสามารถรับรู้และจดจำได้ส่วนใหญ่เป็นพฤติกรรมในด้านที่ไม่เหมาะสม จากการสังเกตพบว่ากลุ่มตัวอย่างจะรับรู้และจดจำพฤติกรรมของชินจังได้ดีในฉากที่เป็นมุขตลกของการ์ตูนที่น่าเสนอการแสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของตัวการ์ตูน เช่น อวดอวัยวะเพศ จับผู้หญิง แกล้งเพื่อน เป็นต้น สำหรับในด้านการตีความนั้น กลุ่มตัวอย่างสามารถตีความแยกแยะพฤติกรรมในด้านที่ดีและไม่ดีได้และยังสามารถนำเนื้อหาที่ได้รับรู้มาทั้งหมดตีความเป็นข้อคิดหรือคติเตือนใจได้จากเรื่อง สำหรับความคิดเห็นของเด็กที่มีต่อการ์ตูนชินจังจอมแก่น พบว่า เด็กมีการรับรู้ว่าชินจังเป็นเด็กไม่ดี และไม่มีเด็กคนใดอยากเลียนแบบชินจัง แต่ที่เด็กๆ ชอบดูการ์ตูนชินจังเพราะความตลก สนุกสนาน ทั้งนี้ ในมุมมองทางจิตวิทยา มองว่า เด็กได้ใช้การ์ตูนชินจังจอมแก่นมาช่วยลดความกดดันและความขัดแย้งในใจของเด็ก อย่างไรก็ตามการ์ตูนชินจังจอมแก่นถือเป็นสื่อโทรทัศน์รูปแบบหนึ่งที่กำลังถ่ายทอดพฤติกรรมในด้านที่ไม่เหมาะสมให้เด็กค่อยๆ ซึมซับพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมนั้นโดยไม่รู้ตัว ดังนั้น ผู้ปกครองจึงควรหันมาให้ความสนใจกับสื่อการ์ตูนที่เด็กเปิดรับ และร่วมชี้แนะแนวทางที่ถูกต้องให้แก่เด็ก

ภาควิชา การสื่อสารมวลชน
สาขาวิชา การสื่อสารมวลชน
ปีการศึกษา 2544

ลายมือชื่อนิสิต.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

4285241228 : MAJOR MASS COMMUNICATION

KEY WORD: PERCEPTION / CHILDREN / SHINCHAN / CARTOON / TV ANIMATION SERIES

BENJAMAS BENJAPORNKULPONG : CHILDREN'S PERCEPTION OF SHIN-CHAN'S BEHAVIOR IN THE TELEVISION ANIMATION SERIES. THESIS ADVISOR : ASSIST. PROF. ORAN WONGBANDU, 207 pp. ISBN 974-03-0889-9.

This project is purposed for studying the characteristic and behavior of Shin-chan, the cast of a cartoon "The unruly Shin-chan", as well as for analyzing the perception, memory and following up of youth viewers. This project is prepared in accordance with quality analysis research in which data and information have been gathered from video and VCD that are available in the market in the year 2000 for totally 24 sets 245 series. Focus group has been set up for inquiring this particular cartoon's perception, memory and interpretation from sample groups of those childhood with age before school level and have different economic status level.

The result of this research analysis in accordance with "The unruly Shin-chan" cartoon reveals that Shin-chan has totally 18 behaviors. Its 3 main behaviors are considered inappropriate including behaviors concerning his speech i.e. boast, dispute, and censure. The second inappropriate behaviors are stubbornness and inconsiderate. The third inappropriate behavior is sexual behaviors i.e. showing his penis in front of crowd, impertinence, and amorousness, etc. the author has applied these inappropriate behaviors into cartoon farcical conditions.

Concerning the research result in term of perception, memory and interpretation of youth, it reveals that factors of age and economic status of the family are directly affected to perception, memory and interpretation of the cartoon content and behavior. The samples group of childhood that gathering from middle-to-high economic condition can most perception and memorize the cast's behaviors. Most of inappropriate behaviors that those children have perception such as dispute, censure, stubbornness, amorousness, laziness, forgetfulness and annoyance, etc. According to observation, it is found that sample group would best perception and remember those behaviors concerning farcical scenes that present some inappropriate behaviors of Shin-chan in which caused others' troubles. For interpretation, sample group can interpret the right and wrong behaviors and can correctly analyze the moral of the tale. For children's opinion regarding this cartoon, most of them understand that Shin-chan has inappropriate behaviors and no one would like to imitate his characteristic. However, they still favor this cartoon since it is funny and joyful. Regarding psychological consideration, children view "The unruly Shin-chan" for relaxation. However, this cartoon is considered as a television media in which indirectly presenting inappropriate behavior to the children. Parents, therefore, should carefully consider this kind of media and share their opinions with children in order to efficiently provide the appropriate guidelines for their actual practice forward.

Department Mass Communication

Field of study Mass Communication

Academic year 2001

Student's signature.....*Benjamas Benjapornkulpong*

Advisor's*Oran Wongbandu*

Co-advisor's signature.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความช่วยเหลือและความกรุณาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ โอปาร์ วงศ์บ้านดู่ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำปรึกษาแนะแนวทางการทำวิจัยและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด รวมทั้งด้วยความอนุเคราะห์จากรองศาสตราจารย์ ดร.อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ วิภา อุดมฉันท์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้สละเวลาในการรับฟังและให้คำแนะนำแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ในงานวิจัย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณในความกรุณาของอาจารย์ทุกท่านอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ผู้วิจัยขอขอบคุณ อาจารย์สมปอง ดนตรี อาจารย์ใหญ่โรงเรียนวัดตะล่อม และคุณบริสุทธิ บุรณะสัมฤทธิ์ หัวหน้าฝ่ายประชาสัมพันธ์ สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 ที่กรุณาให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลการวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี รวมถึงบรรดาผู้ปกครองและเด็กๆ ที่น่ารักทุกๆ คนที่ได้สละเวลาให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งแก่ผู้วิจัย ตลอดจนครอบครัวที่ได้สละเวลาในการประสานงานช่วยคัดเลือกเด็กให้กับผู้วิจัย และคุณณิชาภัทร อัครเวทวัฒนา หัวหน้างานที่ให้โอกาสกับผู้วิจัยได้ทำวิทยานิพนธ์ชิ้นนี้ได้สำเร็จ

ขอขอบพระคุณบิดา มารดา น้องณัฐ และคุณรัชชัย งามสิทธิรพวงศ์ ที่คอยกระตุ้นเตือน ช่วยเป็นกำลังใจในยามที่เหนื่อยล้าและให้ข้อแนะนำต่างๆ รวมถึงการช่วยตรวจอ่านงานมาโดยตลอด รวมทั้งเพื่อนๆ พี่ๆ น้องๆ ทุกคนที่ช่วยเป็นกำลังใจให้กันและกันอยู่เสมอมา

เบญจมาศ เบ็ญจพรกุลพงศ์

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ.....	ฎ

บทที่

1	บทนำ.....	1
	1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
	1.2 ปัญหำนำวิจัย.....	10
	1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	11
	1.4 สมมติฐานการวิจัย.....	11
	1.5 ขอบเขตของการวิจัย.....	11
	1.6 นิยามศัพท์.....	12
	1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	13
2	แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	14
	2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการ์ตูน.....	14
	ภาพยนตร์การ์ตูนญี่ปุ่นในประเทศไทย.....	20
	แนวคิดเกี่ยวกับการ์ตูนในเชิงจิตวิทยา ของ นพ.ประเสริฐ ผลิตผลการพิมพ์.....	25
	ความสนใจของเด็กที่มีต่อการ์ตูน.....	31
	2.2 แนวคิดเกี่ยวกับผลกระทบของสื่อโทรทัศน์ที่มีต่อเด็ก.....	33

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
2.3	แนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้.....	40
	การจดจำ	43
	การตีความการรับรู้ลักษณะบุคคล	45
2.4	แนวคิดเรื่องกระบวนการเข้ารหัสและกระบวนการถอดรหัส	47
2.5	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	48
3	ระเบียบวิธีวิจัย.....	53
3.1	ประชากร และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	53
	กลุ่มตัวอย่างในการวิเคราะห์เนื้อหา	53
	กลุ่มตัวอย่างในการจัดสนทนากลุ่ม	54
3.2	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	59
3.3	วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	60
3.4	ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล	65
3.5	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	65
3.6	การนำเสนอผลการวิจัย	66
4	การวิเคราะห์เนื้อหาการรู้ตนทางโทรทัศน์ชุดชินจังจอมแก่น.....	67
4.1	ตัวละคร	68
4.2	แก่นเรื่อง.....	82
4.3	โครงเรื่อง	84
4.4	ลักษณะการแสดงพฤติกรรมของตัวการ์ตูนชินจัง	97

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5	การวิเคราะห์การรับรู้ จดจำ และตีความของเด็กที่มีต่อพฤติกรรม ของตัวการ์ตูนซินจัง..... 123
5.1	เด็กก่อนวัยเรียน..... 124
	ลักษณะการเปิดรับการ์ตูนซินจังจอมแก่นของเด็กก่อนวัยเรียน 124
	การรับรู้ จดจำและตีความของเด็กที่มีต่อเนื้อหาและตัวละคร..... 129
	การรับรู้ จดจำและตีความของเด็กที่มีต่อพฤติกรรมของตัวการ์ตูนซินจัง 133
5.2	เด็กวัยเรียน..... 149
	ลักษณะการเปิดรับการ์ตูนซินจังจอมแก่นของเด็กวัยเรียน..... 149
	การรับรู้ จดจำและตีความของเด็กที่มีต่อเนื้อหาและตัวละคร..... 154
	การรับรู้ จดจำและตีความของเด็กที่มีต่อพฤติกรรมของตัวการ์ตูนซินจัง 159
6	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ..... 177
6.1	เนื้อหาของการ์ตูนซินจังจอมแก่น..... 178
6.2	การรับรู้ จดจำและตีความของเด็กที่มีต่อพฤติกรรมของตัวการ์ตูนซินจัง 182
6.3	อภิปรายผลการวิจัย 190
6.4	ข้อจำกัดในงานวิจัย..... 197
6.5	ข้อเสนอแนะ 198
	รายการอ้างอิง..... 200
	ภาคผนวก..... 204
	ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์ 207

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	รายชื่อกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเด็กก่อนวัยเรียนที่มาจากสถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัวในระดับปานกลาง-สูง (กลุ่มที่ 1)..... 56
2	รายชื่อกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเด็กวัยเรียนที่มาจากสถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัวในระดับปานกลาง-สูง (กลุ่มที่ 3)..... 56
3	รายชื่อกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเด็กก่อนวัยเรียนที่มาจากสถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัวในระดับต่ำ (กลุ่มที่ 2)..... 58
4	รายชื่อกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเด็กวัยเรียนที่มาจากสถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัวในระดับต่ำ (กลุ่มที่ 4)..... 58
5	ตัวละครที่ใช้เปิดเรื่องชินจังจอมแก่น..... 89
6	ฉากหรือสถานที่ที่ใช้ในการเปิดเรื่อง 90
7	ตัวละครที่สร้างปัญหา ตัวละครที่ได้รับความเดือดร้อน และตัวละครที่คอยแก้ปัญหาในเรื่องชินจังจอมแก่น..... 92
8	สรุปรูปแบบการปิดเรื่องในการ์ตูนทางโทรทัศน์ชุด ชินจังจอมแก่น 94
9	พฤติกรรมของตัวการ์ตูนชินจัง 98
10	กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเด็กก่อนวัยเรียนและลักษณะการดูการ์ตูนชินจังจอมแก่น..... 125
11	การครอบครองผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการ์ตูนชินจังจอมแก่นที่มีวางจำหน่ายในปัจจุบันของเด็กก่อนวัยเรียน 127
12	พฤติกรรมของตัวการ์ตูนชินจังที่ผู้วิจัยค้นพบจากตอนไปค่ายพักแรมที่โรงเรียน.... 134
13	พฤติกรรมของตัวการ์ตูนชินจังที่ผู้วิจัยค้นพบจากตอนคืนนั้นนอนพักแรมที่โรงเรียน 135
14	พฤติกรรมของตัวการ์ตูนชินจังที่ผู้วิจัยค้นพบจากตอนไปห้องสมุดต้องเจียบ..... 136
15	สรุปพฤติกรรมของตัวการ์ตูนชินจังที่เด็กก่อนวัยเรียนรับรู้ จดจำ และตีความได้เปรียบเทียบกับพฤติกรรมที่ได้จากการวิเคราะห์เนื้อหาทั้ง 245 ตอน..... 147
16	กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเด็กวัยเรียนและลักษณะการดูการ์ตูนชินจังจอมแก่น..... 150
17	การครอบครองผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการ์ตูนชินจังจอมแก่นที่มีวางจำหน่ายในปัจจุบันของเด็กวัยเรียน..... 153

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
18	สรุปพฤติกรรมของตัวการ์ตูนจีนจิ้งที่เด็กวัยเรียนรับรู้ จดจำ และตีความได้ เปรียบเทียบกับพฤติกรรมที่ได้จากการวิเคราะห์เนื้อหาทั้ง 245 ตอน.....	174
19	สรุปและเปรียบเทียบพฤติกรรมของตัวการ์ตูนจีนจิ้งที่กลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 กลุ่ม รับรู้ จดจำ และตีความได้	187

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1	ชินจังกับทีวีรุ่นพี่ที่ชินจังเลี้ยงไว้ 70
2	ชินจัง ฮิโรชิ และมิซาเอะ 71
3	คาซาม่าคุง เพื่อนของชินจัง 73
4	เนเน่จัง และมาซาโอะคุง 74
5	โบจัง 75
6	คุณครูโยชิ นาง่า (ด้านขวา) และคุณครูมัตซึชิซากะ (ด้านซ้าย) 76
7	คุณครูใหญ่ 77
8	คุณปู่ และชินจัง 78
9	ความมึนงง เด็กนักเรียนกลุ่มกุหลาบ คู่แข่งชินจัง 79
10	มิซาเอะ (ด้านซ้าย) กับ น้ำเคโกะ (ด้านขวา) 79
11	แม่ของเนเน่จังในขณะที่กำลังชกตุ๊กตาหมี 80
12	ชิโนบุ 81
13	เจ้าของร้านขายหนังสือและนากามูระ พนักงานร้านขายหนังสือ 81
14	ชินจังอวดอวัยวะเพศต่อหน้าคุณครูโยชิ นาง่า 104
15	ชินจังแอบดูกางเกงในของพนักงานขาย 105
16	ชินจังเล่นเป็นหนึ่งห้อย โดยใช้โคมไฟมาหนีบที่ก้น 105
17	ชินจังเอากางเกงในของแม่มาคลุมศีรษะ 106
18	ชินจังและพ่อเข้าไปพุดจาจีบผู้หญิง 107
19	ภาพจินตนาการของชินจังและพ่อถึงผู้หญิงในชุดว่ายน้ำน้ำชาไว้ 109
20	ชินจังกับหน้ากากแฮ็คชั่น 110